

1 KORINTHE

5:1-13

Gemeentelijke tucht en het onderscheid
tussen de gemeente en de wereld.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-korinthe/5-1-13

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Aanleiding en opbouw van Paulus' brief	3 min	5
2	Lezing van 1 Korinthe 5	2 min	6
3	De brede betekenis van ontucht	2 min	8
4	De verhouding met de vrouw van zijn vader	2 min	8
5	Huwelijksverboden binnen de familie	4 min	10
6	Afstomping van het morele besef	2 min	11
7	De onbekende omstandigheden van de ontucht	2 min	12
8	Genade en de seksuele moraal van Korinthe	4 min	14
9	Gnosticisme: lichaam en geest tegenover elkaar	4 min	15
10	Losbandigheid en ascese als uitersten	3 min	17
11	Trots op tolerantie in plaats van verdriet	2 min	18
12	Het kwaad verwijderen volgens Deuteronomium	3 min	20
13	Twee fouten bij het toepassen van tucht	2 min	22
14	De eigen verantwoordelijkheid van de gemeente	3 min	23

15	Jezus en het geschil over een erfenis	4 min	24
16	Jezus' reactie op het geweld van Pilatus	3 min	27
17	Omgaan met zondaars binnen en buiten de kerk	2 min	28
18	De gemeente in een onchristelijke samenleving	2 min	29
19	Kinderen opvoeden als burgers van Gods Rijk	2 min	30
20	Bekering en de invloed van Constantijn	3 min	31
21	Samen oordelen in de naam van Christus	3 min	33
22	Iemand aan satan overleveren	2 min	35
23	Bescherming en herstel door de gemeenschap	4 min	36
24	Jezus' aanwijzingen voor gemeentelijke tucht	2 min	38
25	Excommunicatie en uitsluiting van het Avondmaal	2 min	39
26	Tucht uit liefde, gericht op bekering	2 min	40
27	Zuurdeeg en de verspreiding van zonde	5 min	42
28	Christus als Paaslam en een ongezuurd leven	5 min	45
29	Paulus' eerdere brief over ontucht	2 min	47

30	Omgang met ongelovigen en onbekeerde broeders	4 min	49
31	Ook hebzucht, laster en afpersing vragen tucht	3 min	50
32	Eerst bekering, daarna discipelschap	2 min	52
33	De opdracht van de gemeente in onze tijd	2 min	53
	Om verder te lezen		54

1

Aanleiding en opbouw van Paulus' brief

We beginnen met 1 Korinthe, hoofdstuk 5. Dat is geen erg lang hoofdstuk, en ik hoop verder te komen dan het einde van hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6 in te gaan. Maar als we maar een deel van hoofdstuk 6 behandelen, schieten we daar niet veel mee op. Want dan zullen we naar alle waarschijnlijkheid ook slechts een deel van hoofdstuk 7 behandelen. Het zou veel prettiger zijn om dat niet te doen, omdat deze hoofdstukken elk een duidelijk afgebakend onderwerp behandelen: 5, 6, 7 en 8. Elk hoofdstuk introduceert een totaal ander onderwerp. Kennelijk reageert Paulus in elk hoofdstuk op iets wat hij van de gemeente in Korinthe over hun omstandigheden heeft vernomen.

In hoofdstuk 5 is een opmerkelijk geval van ontucht onder zijn aandacht gekomen. In hoofdstuk 6 verneemt hij tot zijn schrik dat sommige christenen juridische geschillen met elkaar hebben. En erger nog, ze brengen die voor de rechter, voor ongelovige rechters. Paulus is verbijsterd over zulke dingen.

Deze hoofdstukken, 5 en 6, vormen kennelijk Paulus' reactie op nieuws dat hem heeft bereikt, mogelijk nadat hij hoofdstuk 4 had geschreven, hoewel dat helemaal niet zeker is. Zoals ik tijdens onze vorige bijeenkomst zei, heeft de manier waarop Paulus zich aan het einde van hoofdstuk 4 en aan het begin van hoofdstuk 5 uitdrukt, sommige geleerden de indruk gegeven dat Paulus misschien van plan was de brief aan het einde van hoofdstuk 4 af te sluiten. Maar ongeveer op het moment dat hij de brief aan het afronden was, kreeg hij bericht over deze morele wandaden die op dat moment in Korinthe plaatsvonden. Daarom moest hij er nog enkele hoofdstukken aan toevoegen.

Naast het nieuws over immoraliteit en over rechtszaken tussen leden, waarop hij in hoofdstuk 5 en 6 ingaat, ontving hij waarschijnlijk ook een brief uit Korinthe waarin hem bepaalde vragen werden gesteld. In hoofdstuk 7, vers 1, zegt hij:

Wat nu de dingen betreft waarover u mij geschreven hebt: het is goed voor een mens om geen vrouw aan te raken.

1 KORINTHE 7:1

en hij begint zaken te bespreken die waarschijnlijk aan de orde kwamen in de brief die hij mogelijk op dat moment had ontvangen. Dit betekent dat 1 Korinthe heel goed een veel korter boek had kunnen zijn, misschien van slechts vier hoofdstukken, als het nieuws en een brief van de Korintheïers hem niet hadden bereikt rond de tijd dat hij het aan het afronden was.

Ik ben ontzettend blij dat hij dit nieuws kreeg, hoewel het slecht nieuws was. Als hij het niet had ontvangen, zou hij deze hoofdstukken nooit hebben geschreven. Het lijkt mij dat zowel hoofdstuk 5 als hoofdstuk 6 relevant zijn voor christenen van alle tijden, en hoofdstuk 7 en 8 en de andere trouwens ook. Ze gaan in op problemen die in de christelijke gemeenschap bestaan en die nog altijd opgelost moeten worden. Zonder wat Paulus over dit onderwerp heeft geschreven, zou het ons misschien niet helemaal duidelijk zijn hoe christenen erop moeten reageren.

2

Lezing van 1 Korinthe 5

In hoofdstuk 5, vers 1, staat:

Men hoort algemeen dat er hoererij onder u voorkomt, en wel zo'n vorm van hoererij waarvan zelfs onder de heidenen geen sprake is, namelijk dat iemand de vrouw van zijn vader heeft. En u bent opgeblazen en hebt niet veeleer getreurd, zodat hij die deze daad heeft begaan uit uw midden verwijderd zou worden.

1 KORINTHE 5:1

Want hoewel ik lichamelijk afwezig ben, ben ik in de geest aanwezig. Ik heb al geoordeeld over degene die deze daad heeft begaan, alsof ik bij u was. Wanneer u in de Naam van onze Heere Jezus Christus bijeen bent, samen met mijn geest en met de kracht van onze Heere Jezus Christus, lever dan zo iemand over aan satan tot verderf van het vlees, opdat zijn geest behouden wordt op de dag van onze Heere Jezus. Uw roemen is niet goed. Weet u niet dat een beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt? Verwijder daarom het oude zuurdeeg, zodat u een nieuw deeg bent; u bent immers werkelijk ongezuurd. Want Christus, ons Paaslam, is voor ons geslacht. Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met het zuurdeeg van boosaardigheid en slechtheid, maar met het ongezuurde brood van oprechtheid en waarheid. Ik heb u in mijn brief geschreven niet om te gaan met mensen die seksueel immoreel leven. Daarmee bedoelde ik beslist niet de seksueel immorele mensen van deze wereld, of de hebzuchtigen, afpersers of afgodendienaars, want dan zou u de wereld moeten verlaten. Maar nu heb ik u geschreven niet om te gaan met iemand die een broeder wordt genoemd, maar een ontuchtpleger, hebzuchtige, afgodendienaar, beschimper, dronkaard of afperser is. Eet zelfs niet met zo iemand. Want wat heb ik te maken met het oordelen over degenen die buiten zijn? Oordeelt u niet over degenen die binnen zijn? Maar degenen die buiten zijn, oordeelt God. Verwijder daarom die kwaaddoener uit uw midden.

1 KORINTHE 5:3-13

3

De brede betekenis van ontucht

Van begin tot eind behandelt Paulus een specifiek geval van immoraliteit, van ontucht in de gemeente. Wij zouden deze specifieke vorm van ontucht incest noemen. Het Engelse woord ‘fornication’, dat ontucht betekent en hier in de Engelse Bijbelvertaling met ‘sexual immorality’, seksuele immoraliteit, wordt weergegeven, is een soort algemene term voor seksuele zonde. Voor zover ik uit mijn bestudering van het woord kan opmaken, heeft het een ruimere betekenis dan wij vaak denken.

Wij zouden zeggen dat ongeoorloofde seks tussen mensen die met iemand anders getrouwd zijn, overspel is. Maar als geen van beiden met iemand anders getrouwd is, dan is het ontucht. Bij ontucht denken we voornamelijk aan seksuele betrekkingen tussen twee mensen die niet met elkaar getrouwd zijn en die ook niet met iemand anders getrouwd zijn. Ze zijn dus allebei ongetrouwd. Dat is ontucht. Ontucht omvat dat zeker. Dat is ongeoorloofde seks. Dat is seks die niet is toegestaan.

Maar voor zover ik kan nagaan, heeft het Griekse woord porneia een ruimere betekenis. Je herkent daarin misschien meteen de oorsprong van het Engelse woord ‘pornography’, pornografie. Porneia, dat wordt vertaald met ‘seksuele immoraliteit’ of ‘ontucht’, heeft een ruimere betekenis dan alleen wat ik zojuist beschreef. Het verwijst naar alle ongeoorloofde seksualiteit of seksueel gedrag. Daar zouden vermoedelijk homoseksualiteit, bestialiteit, overspel en wie weet wat nog meer onder vallen: alles wat verdraaid, onnatuurlijk of ongeoorloofd is op het gebied van seksueel gedrag.

4

De verhouding met de vrouw van zijn vader

Deze specifieke vorm van immoraliteit waarnaar hij verwijst, zouden we nader aanduiden als bloedschande, omdat die plaatsvindt tussen mensen die nauw aan elkaar verwant zijn. Hij zegt niet dat de man samenleeft met zijn moeder. Er staat dat hij samenleeft met de vrouw van zijn vader, en dat zou natuurlijk zijn moeder kunnen zijn. De vrouw van zijn vader zou heel goed zijn moeder kunnen zijn. Al roept dat wel

de vraag op waarom Paulus niet de eenvoudigere en nauwkeurigere term gebruikte, want de vrouw van iemands vader hoeft niet zijn moeder te zijn. Het zou een stiefmoeder kunnen zijn. De suggestie is dus dat dit misschien niet zijn moeder was, want anders zou Paulus nauwkeuriger zijn geweest en dat hebben gezegd.

Als het zijn moeder was, zou Paulus nog steeds naar haar verwezen kunnen hebben als de vrouw van zijn vader, om te benadrukken dat zij niet zijn vrouw is. Zij is de vrouw van een andere man, en dan vooral van zijn vader. Met je moeder naar bed gaan, zou de eer van je vader aantasten op een manier die zelfs onder de heidenen morele verontwaardiging zou oproepen. Respect van een man voor zijn vader is iets wat in vrijwel alle culturen vanzelf spreekt. Een zoon behoort zijn vader te eren.

In de wetten van Leviticus, bijvoorbeeld in Leviticus 18, waar een groot aantal afwijkende seksuele zonden wordt beschreven en verboden, is naar bed gaan met de vrouw van je vader daar een van. Naar bed gaan met je moeder is daar ook een van. Maar als je naar bed gaat met een vrouw die met je vader getrouwd is, geldt in beide gevallen wat in de wet wordt beschreven:

Daarmee ontbloot je de naaktheid van je vader.

LEVITICUS 18:8

Met andere woorden, het is een zonde tegen je vader. Nogmaals, als je begrijpt welke eerbied een zoon aan zijn vader verschuldigd was, dan zou Paulus, of de vrouw nu werkelijk zijn moeder of zijn stiefmoeder was, kunnen benadrukken: ‘Dit is de vrouw van zijn vader.’

Maar zoals ik al zei, Paulus had waarschijnlijk evenveel verontwaardiging kunnen oproepen door eenvoudigweg ‘zijn moeder’ te zeggen. Dat zou tenslotte veel schokkender kunnen zijn dan de mogelijkheid openlaten dat zij een stiefmoeder was. Op zichzelf is een stiefmoeder tenminste geen bloedverwant, hoewel de wet een man ook verbood seksuele omgang met zijn stiefmoeder te hebben.

5

Huwelijksverboden binnen de familie

Je zou je kunnen afvragen waarom de Bijbel al die verschillende verwantschappen überhaupt afzonderlijk noemde: dat je niet naar bed mocht gaan met de vrouw van je vader, de vrouw van je broer, je tante of wie dan ook. Er zou gewoon kunnen staan dat je niet naar bed mag gaan met iemand die niet je vrouw is, en daarmee zouden al die gevallen gedekt zijn. Ik denk dat we moeten aannemen dat dit ook een vrouw omvatte die vroeger de vrouw van je vader was geweest en van wie de man inmiddels overleden was.

Er is niets ongeoorloofds aan wanneer een weduwe hertrouwt. Vermoedelijk zou er niets immoreels zijn aan het trouwen met een vrouw die weduwe was, tenzij zij de weduwe van je vader was. Dat wil zeggen: tenzij zij vroeger met je vader getrouwd was geweest. Er is iets verdraaids, iets pervers, immoreels, verdorvens en schandaligs aan wanneer een man en zijn zoon dezelfde vrouw hebben. Het wordt in de wet zelfs uitdrukkelijk verboden dat een man en zijn zoon dezelfde vrouw hebben.

We kennen een geval in de Bijbel waarin dat werkelijk gebeurde. Juda deed het niet met opzet, maar doordat hij zijn schoondochter niet herkende, ging hij daadwerkelijk met haar naar bed. Zij deed zich voor als een prostituee. Ze was met twee van zijn zonen getrouwd geweest en was feitelijk verloofd met zijn derde zoon. Omdat hij haar niet herkende, doordat ze gesluierd was enzovoort, ging hij met haar naar bed. Toen hij ontdekte dat hij dat gedaan had, beseftte hij dat zijn zonde groter was dan de hare. Hij had werkelijk iets schandaligs gedaan. Hoewel de wet nog niet gegeven was om het te verbieden, was het punt dat wanneer één vrouw, door opeenvolgende huwelijken of hoe dan ook, zowel een man als zijn zoon had gehad, dit iets was wat zelfs de natuur zelf als schandalig zou beschouwen, nog voordat de wet gegeven werd om het te verbieden.

Je zou je kunnen afvragen waarom het in sommige gevallen aanvaardbaar werd geacht dat broers elkaars vrouw namen. Bij het leviraatshuwelijk mocht je zelfs niet met de vrouw van je broer trouwen, tenzij je volgens de wet verplicht was dat te doen. Er was één heel specifieke situatie. Als je broer kinderloos was gestorven, werd het als de

grootste ramp voor je broer beschouwd dat hij geen nageslacht zou hebben om zijn naam voort te zetten. Daarom moest de eerstvolgende broer, niet zomaar een willekeurige broer maar de eerstvolgende, met zijn weduwe trouwen. Het eerste kind uit die verbintenis zou, als het een jongen was, naar de overleden broer worden genoemd.

Dat was bedoeld om recht te doen aan de overleden broer. Het zou geen belediging voor de broer zijn als de jongere broer met zijn vrouw trouwde, maar het was een dienst die hij voor zijn broer verrichtte. Zo werd het feitelijk ook genoemd. Maar wanneer een man de vrouw van zijn vader nam, zelfs als zijn vader overleden was, zou dat wel enigszins een belediging zijn. Misschien herinner je je dat Absalom als een van zijn eerste openbare daden de bijvrouwen van zijn vader meenam naar het dak en op klaarlichte dag met hen sliep. Daarmee wilde hij laten zien dat hij daadwerkelijk het machtsgebied van zijn vader had veroverd. Dit werd gedaan als een daad waarmee hij zijn vader beledigde. Om voor de hand liggende redenen zou het een belediging voor zijn vader zijn. Ruben deed iets van dezelfde aard toen hij met de bijvrouw van zijn vader sliep. Maar we lezen niet dat hij dat in enig opzicht deed om te proberen zijn vader te beledigen. Het lijkt erop dat het van zijn kant eenvoudig een daad van begeerte was en een bijzonder slechte keuze van partner. Het kostte hem zijn eerstgeboorterecht. Maar het punt is dat dit in de wet als iets schandelijks wordt beschouwd.

6

Afstomping van het morele besef

Het is interessant dat er niets in het onderwijs van Jezus staat, en eigenlijk ook niets in de wet, wat verklaart waarom het bijzonder aanstootgevend zou zijn als bijvoorbeeld een man met zijn stiefmoeder trouwde wanneer zijn vader inmiddels overleden was en zij nu weduwe was en met iemand anders mocht trouwen. Maar hij mocht niet met haar trouwen, omdat zij zijn stiefmoeder was geweest. Er wordt van uitgegaan dat je weet dat dit verkeerd is. Er wordt niet uitgelegd waarom het verkeerd is. Voor zover wij niet kunnen begrijpen waarom dat verkeerd zou zijn, vrees ik dat dit getuigt van een afstomping van onze morele gevoeligheid.

Ik denk dat wij allemaal zouden moeten erkennen dat we vatbaar zijn voor zo'n afstomping in een verdorven samenleving als de onze, waarin we voortdurend worden blootgesteld aan seksuele perversiteiten op het scherm, in reclame en in het nieuws. We horen zo veel over zulke dingen dat we er gevoelloos voor worden. Uiteindelijk moeten we, denk ik, zeggen dat we niet op onze eigen gevoeligheden, op onszelf, kunnen vertrouwen om verontwaardigd te zijn over dingen die schandelijk zouden moeten zijn.

Iemand zou kunnen zeggen: „Echt, wat is daar verkeerd aan? Stel nu eens dat de stiefmoeder in feite jonger was dan de zoon.” Het is niet onmogelijk dat de vader van de man, na de dood van of de scheiding met zijn moeder, met een jong meisje trouwde, misschien zelfs met iemand die even jong was als de zoon zelf. Vervolgens sterft de vader, vindt de zoon haar aantrekkelijk en gaan ze samenwonen of trouwen ze zelfs. Waarom zou dat zo verkeerd zijn? Welnu, het feit dat iemand van ons zo'n vraag zou stellen, wijst er volgens mij op dat we ons besef van wat moreel schandelijk is, zijn kwijtgeraakt.

Paulus gaat ervan uit dat de gemeente zelf verbaasd, ontzet en verbijsterd zou moeten zijn. Zelfs de heidenen, zegt hij, doen zulke dingen niet. Nu weet ik niet zeker of ik je een beredeneerde verklaring zou kunnen geven waarom juist dat schandelijker zou zijn dan met de weduwe van iemand anders trouwen. Maar het lijkt eenvoudigweg een schending van de vader te zijn. Zo kwam het op de samenleving over, wanneer een zoon zoiets deed.

7

De onbekende omstandigheden van de ontucht

Er wordt ons natuurlijk niet verteld of deze man met de vrouw van zijn vader getrouwd was of dat ze alleen samenwoonden. Vermoedelijk zou Paulus beide regelingen als immoraliteit beschouwen. Het zou een ongeoorloofd huwelijk zijn, of hij kon gewoon met haar hokken. Natuurlijk bestaat ook de mogelijkheid dat zijn vader niet dood is. Toen Absalom met de bijvrouwen van zijn vader sliep, was David niet dood. Absalom had hem alleen maar de stad uitgejaagd.

Of het is mogelijk dat de vader van deze man lange zakenreizen maakte en telkens enige tijd weg was. Dat lijkt op de echtgenoot van de prostituee in Spreuken. Zij is op straat bezig een man te verleiden en zegt:

Want mijn man is niet thuis, hij is voor een verre reis vertrokken. Hij heeft de geldbuidel in zijn hand meegenomen, op de dag van de volle maan zal hij thuiskomen. Zij haalde hem over door haar grote overredingskracht, zij verleidde hem door het gevele van haar lippen.

SPREUKEN 7:19-21

Er waren mensen die zulke reizen maakten. Het is mogelijk dat de gemeente op de hoogte was van een geval waarin een van de leden misbruik maakte van de afwezigheid van zijn vader en een verhouding met diens vrouw had.

De bijzonderheden worden ons niet gegeven. We hebben ze niet nodig. Ik denk dat het duidelijk is dat de gemeente niet in het duister tastte over wat er aan de hand was. Paulus gaat ervan uit dat de gemeente er heel goed van op de hoogte was en er zelfs trots op was. Er staat dat ze opgeblazen waren. Hij hoeft niet uitvoerig uit te leggen wat er gaande was. Als we ons met zulke weinig opbouwende zaken willen bezighouden, moeten we ernaar gissen. Dat hoeven we niet te doen.

Ik denk dat we hieruit mogen afleiden dat Paulus verontwaardigd zou zijn, wat de omstandigheden ook waren, als hij een man aantrof die getrouwd was met of samenleefde met een vrouw die vroeger met zijn vader getrouwd was geweest. Daarom denk ik niet dat we de bijzonderheden van dit geval hoeven te kennen. We kunnen zeggen dat dit iets is wat de wet verboden zou hebben. Paulus is van mening dat de wet eenvoudig die beginselen belichaamde waarvan zelfs iedere enigszins verlichte heiden zich bewust zou zijn. Want hij zegt dat dit iets is wat zelfs onder de heidenen niet genoemd wordt, dit soort gedrag. Zij zouden er verbijsterd over zijn.

8

Genade en de seksuele moraal van Korinthe

Dit maakt de gemeente natuurlijk kwetsbaar voor het verwijt dat het christendom mensen slechter maakt dan ze waren toen ze nog heidenen waren. Helaas maken sommige verdraaiingen van de christelijke leer mensen inderdaad slechter dan ze waren toen ze nog heidenen waren. Er zijn mensen die de leer van de genade zo verkeerd uitleggen dat ze menen dat die hun de vrijheid geeft om alles te doen wat ze maar willen, alles waar hun verdorven hart naar verlangt. Voordat ze christen waren, zouden ze niet hebben gedacht dat ze de vrijheid hadden om zulke dingen te doen. Ze hadden eenvoudigweg een geweten of iets dergelijks. Maar een verdorven, verwrongen leer over de genade — die niet de ware leer van de Schrift over dit onderwerp is — kan dat in het denken van iemand veranderen in losbandigheid. Blijkbaar waren de Grieken erg vatbaar voor dit soort dwaling. Bedenk om te beginnen dat Korinthe een van de steden met de grootste seksuele immoraliteit in het rijk was. In Romeinse toneelstukken werden Korintheïers vaak als personages opgevoerd, maar ze werden altijd afgebeeld als dronkaards en immorele mensen. Korinthe had een tempel van Aphrodite, en binnen het tempelterrein dienden duizend prostituees als priesteressen. We hebben het hier over ontucht als een vorm van aanbidding. Het was niet alleen cultureel aanvaard, maar gedrag dat in die cultuur hoog werd aangeslagen.

Wanneer mensen in zo'n cultuur behouden werden, is het overduidelijk dat ze hun hele denken over seksueel gedrag opnieuw moesten oriënteren. Bij ons ligt dat anders. Als je als volwassene of als tiener behouden werd, leefde je in de jaren dat je niet behouden was waarschijnlijk toch met het besef dat seksuele immoraliteit inderdaad immoreel was. Misschien was je er niet zo gevoelig voor als je had moeten zijn, maar wij leven in een cultuur die genoeg christelijke invloed heeft ondergaan om te weten dat je er niet zomaar op uitgaat en naar bed gaat met elke vrouw die zich tot je aangetrokken voelt, zoals een hond dat zou doen. Mensen zijn geen honden. Menselijke seksualiteit bestaat niet alleen uit biologische driften waaraan je gehoor moet geven. Er zit iets geestelijks aan menselijke seksualiteit.

Ik denk dat mensen in onze samenleving dit besef nog altijd hebben, omdat wij al zoveel eeuwen het voordeel van christelijk onderwijs hebben gehad. En dat ondanks het feit dat onze samenleving ontucht lijkt goed te keuren. Filmsterren, politici enzovoort komen er natuurlijk steeds schaamtelozer voor uit dat ze ontucht bedrijven, en ze lijken zich er niet voor te schamen. Toch denk ik dat de gemiddelde persoon die ontucht bedrijft, het gevoel heeft dat dit iets is waar hij min of meer niet veel over wil praten. Hij heeft liever niet dat mensen het weten. Het is iets privés, iets wat een beetje beschamend is. Er zijn beslist heidenen die zo ver zijn gekomen dat hun geweten op dit punt is dichtgeschroeid, maar onze samenleving heeft niet officieel verklaard dat ontucht goed is.

Korinthe deed dat wel. De Griekse samenleving in Korinthe beschouwde ontucht als iets goeds. Het was een religieuze handeling. Misschien heb jij er moeite mee om de morele losheid van onze cultuur te overwinnen en de christelijke idealen van seksuele reinheid over te nemen. Onze cultuur oefent op dit gebied immers een losbandige invloed uit. Bedenk dan eens met welke problemen de Korintheërs op dit gebied geconfronteerd moeten zijn geweest. Hun cultuur omarmde ontucht werkelijk als een deugd. Vermoedelijk waren ze, voordat ze behouden werden, waarschijnlijk volkomen ongeremd op die terreinen van het leven. Maar nu moesten ze als christenen een totaal andere houding tegenover dit onderwerp aannemen.

Natuurlijk werden niet alle vormen van ontucht omarmd. Paulus zegt dat de heidenen, hoewel ze losbandig en immoreel zijn, het zelfs niet zouden goedkeuren dat een man de vrouw van zijn vader heeft. Je kunt stellen dat dit christendom, of de vorm van christendom die deze man heeft omarmd, als hij tenminste meent dat het christendom dit inhoudt, hem slechter heeft gemaakt dan hij als gewone heiden zou zijn geweest.

9

Gnosticisme: lichaam en geest tegenover elkaar

Wat hier waarschijnlijk speelt, is dat er in de gemeente sprake is van beginnend gnosticisme. Historici zeggen dat het gnosticisme zich pas in de tweede eeuw werkelijk tot een volledig ontwikkelde ketterij heeft gevormd. Het gnosticisme was een ketterij die in de tweede eeuw zeer problematisch werd in de gemeente, en het was een

vermenging van Griekse filosofie met christelijke denkbeelden. Het vermengde zich ook met Joodse denkbeelden. Binnen de Joodse gemeenschap bestond er Joods gnosticisme. Binnen de christelijke gemeenschap bestond er christelijk gnosticisme. In beide gevallen drongen Griekse denkbeelden binnen in enerzijds Joodse denkbeelden of anderzijds christelijke denkbeelden. Het was een syncretisme van filosofieën uit verschillende culturen.

De specifieke Griekse denkbeelden vormden een soort platonisch dualisme, dat de materie als kwaad beschouwde en de geest — alles wat niet stoffelijk is — als goed. Ik hoop dat we begrijpen dat dit volkomen onbijbels is. Er zijn niet-stoffelijke wezens die niet goed zijn. De duivel en demonen bijvoorbeeld zijn niet-stoffelijke wezens, maar ze zijn niet goed. Voor het Griekse denken was echter alles wat niet stoffelijk was goed. De geest was goed en de materie was kwaad.

Als je geworsteld hebt met vleselijke begeerten en dergelijke, ben je misschien geneigd te zeggen: ‘Ja, het lijkt mij dat mijn lichaam kwaad is, dat de materie kwaad is.’ Maar de Bijbel leert niet dat de materie of je lichaam kwaad is. God maakte Adam en Eva uit materie, uit stof. Ze hadden een lichaam. Ze hadden geslachtsorganen. Ze hadden begeerten. Ze hadden driften. Ze hadden alles wat wij hebben, behalve een gevallen natuur. Ze waren nog niet gevallen toen God hen schiep, maar ze waren lichamelijk en ze waren niet slecht. Toen God hen gemaakt had, zei Hij: ‘Het is goed.’ God verzet Zich niet tegen stoffelijke dingen als zodanig. Stoffelijke dingen kunnen even goed zijn als geestelijke dingen. Sterker nog, ze kunnen beter zijn dan sommige geestelijke dingen. Een lichaam dat aan God ter beschikking wordt gesteld als een tempel van de Heilige Geest, is beter dan een boze geest. Maar de Grieken dachten dat alles wat stoffelijk was kwaad was, alleen maar omdat het materie was, en dat alles wat geestelijk was goed was. Dat is wat het gnosticisme de gemeente binnenbracht.

Natuurlijk bracht dat ook enorme moeite mee om de leer van de opstanding van het lichaam te aanvaarden. We zien in 1 Korinthe 15 dat Paulus daarop moet ingaan. De Griekse christenen hadden moeite met de leer van de opstanding. Waarom? Omdat men geloofde dat je geest, wanneer je sterft, van je lichaam wordt bevrijd. Zolang je in dit lichaam leeft, is je lichaam slecht en je geest goed. Maar wanneer je sterft, wordt je goede geest bevrijd uit de gevangenis van je slechte lichaam. Dat is goed. En het hoogste waarop de Grieken hoopten, was uit de gevangenis van het lichaam bevrijd te

worden en etherische, lichaamloze geesten te zijn, die voor altijd rondzweven zonder de belemmering van de stoffelijke werkelijkheid. Maar de opstanding van de doden hield in dat het fysieke lichaam in een onsterfelijke toestand zal opstaan en dat wij voor eeuwig zullen leven in fysieke lichamen die verheerlijkt en onsterfelijk gemaakt zijn. En de Grieken hielden werkelijk niet van die leer, omdat die het lichaam in een positief daglicht stelde. Onze eeuwige woonplaats in de opstanding zal in ons lichaam zijn.

10

Losbandigheid en ascese als uitersten

Hoe dan ook, dat is een van de problemen die het gnosticisme had. Het ontkende de opstanding. En dat kwam doordat de Grieken daar moeite mee hadden en het gnosticisme de Griekse voorkeuren de gemeente binnenbracht. De gnostische leer kwam uiteindelijk volledig tot ontwikkeling, en de ethiek van het gnosticisme ging twee verschillende richtingen uit. Sommigen vonden dat het lichaam slecht is en niet beter gemaakt kan worden dan het is, omdat het stof is en stof onherstelbaar slecht is. Daarom doet het er eigenlijk niet toe of je met het lichaam goed of kwaad doet. Het lichaam is slecht, zelfs als je geen slechte dingen doet, dus je kunt net zo goed slechte dingen doen. Het maakt geen verschil. Het is je geest die ertoe doet. Zolang je geest door geloof behouden is, maakt het niet uit wat je lichaam doet.

Dit leidde tot een geest van wat wij libertijns christendom noemen. Libertijns betekent dat je vrijheid in ongezonde mate benadrukt. Het lichaam kan hoe dan ook niet goed gemaakt worden. Het is slecht omdat het stof is. Het zal altijd stof blijven en dus zal het altijd slecht blijven. Het maakt geen verschil of je eropuit gaat en slechte dingen doet, of probeert goed te zijn. Of je nu goed of slecht bent, je bent slecht. Je lichaam zal nooit beter worden, dus je kunt jezelf net zo goed niet belasten met de poging het goed te maken. Je kunt net zo goed alle remmen losgooien, van je vrijheid genieten en je concentreren op het feit dat je geest door geloof behouden is. Dat leerde één tak van het gnosticisme.

Een andere tak zei: nee, omdat het lichaam slecht is, moet je je lichaam kastijden, je lichaam disciplineren en je lichaam dingen ontzeggen. Het leidde tot een vorm van ascese. Omdat je lichaam slecht is, mag je niets doen om het te bevredigen. Je moet je minachting ervoor tonen. Dat is een vorm van ascese.

Deze twee takken van het gnosticisme zijn altijd in de kerk aanwezig geweest. Ze zijn niet altijd verbonden met alle andere leerstellingen van het gnosticisme, maar dit libertinisme voert de christelijke vrijheid tot een ongezond uiterste. Het ontkent zelfs dat het ook maar iets uitmaakt wat je met je lichaam doet. Doe gewoon wat je wilt. Je bent hoe dan ook door genade behouden. Dit antinomianisme is de ene ketterij, en de andere is ascese. Daarbij vind je dat je lichaam slecht is en dat je je lichaam dingen moet ontzeggen. Je mag niets doen wat aangenaam is voor je lichaam. Je moet lange tijd vasten, op een spijkerbed slapen, enzovoort. Deze beide soorten praktijken zijn ketterijen.

Om te beginnen leert de Bijbel niet dat het lichaam slecht is. Dat is een belangrijke afwijking van de waarheid waardoor deze Griekse denkers op het verkeerde spoor raken. Hoewel het gnosticisme als volledig ontwikkeld theologisch stelsel pas echt in de tweede eeuw tot ontwikkeling kwam, kunnen we heel duidelijk uit wat Paulus aan sommige Griekse gemeenten moest schrijven opmaken dat vroege christenen binnen de Griekse cultuur worstelden met precies zulke Griekse ideeën. Die ideeën werden later als denksysteem onderdeel van de gnostische ketterij.

11

Trots op tolerantie in plaats van verdriet

En wanneer hij in vers 2 zegt:

En u doet zich zo gewichtig voor. Kunt u niet beter treuren, om dan hem die deze daad begaan heeft, uit uw midden weg te doen?

1 KORINTHE 5:2

dan lijkt dat te betekenen: ‘Jullie zijn trots.’ Waar zijn ze trots op? Ze zijn er trots op dat ze tolerant zijn. Ze zijn er trots op dat ze in hun geestelijke zienswijze zo bevrijd zijn dat deze man iets kan doen wat zelfs voor heidenen een morele schande is. ‘Wij zijn zo liefdevol, wij zijn zo tolerant, wij zijn zo sterk op genade gericht. Wij zijn zo sterk op vrijheid gericht dat je eens moet kijken hoeveel vrijheid wij hebben: wij staan dit soort gedrag toe.’

Er was bij sommige libertijnse Korintheïers zelfs sprake van arrogantie. Zij beschouwden dit als een teken van hun verlichte kijk op genade: dat ze niet geschokt zouden zijn, niet ontzet zouden zijn en niet zouden vervallen in een wettische, veroordelende geest tegenover dit soort gedrag. Het lijkt een beetje op mensen die zeggen:

En het is toch niet, zoals wij belasterd worden en zoals sommigen zeggen dat wij zeggen: Laten wij het kwade doen, opdat het goede daaruit voortkomt? De verdoemenis van hen is rechtvaardig.

ROMEINEN 3:8

of:

Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt?

ROMEINEN 6:1

Kijk eens hoeveel wij van genade begrijpen: wij laten zonde gebeuren en zijn er niet door geschokt. Wat zijn wij ver gekomen in ons diepe begrip van behoud door genade en van vrijheid!

Welnu, Paulus gaf aan dat dit niet zijn opvatting van genade en vrijheid was. Hij zegt:

‘Jullie zijn verwaand en hebben er niet eens om getreurd.’ En dat is wat ze hadden moeten doen.

12

Het kwaad verwijderen volgens Deuteronomium

Het is volkomen duidelijk dat Paulus niet vindt dat zulke zonde in de gemeente geduld moet worden. Hij weidt hier uitgebreid over uit en komt er in vers 13 op terug. Aan het einde van dat vers zegt hij:

Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

1 KORINTHE 5:13

Als je in de New King James kijkt, valt je misschien op dat de woorden ‘Put away from yourselves that wicked person’ — ‘Doe de kwaaddoener uit uw midden weg’ — in die Engelse vertaling tussen aanhalingstekens en cursief staan. Zo hebben de redacteurs of vertalers van de New King James aangegeven dat hier iets uit het Oude Testament wordt aangehaald. Bijbelgeleerden menen dat Paulus hier uit het Oude Testament citeert. Natuurlijk staan er in het oorspronkelijke Grieks geen aanhalingstekens. Daarom moeten vertalers soms zelf beslissen of hij iets citeert. Maar op veel plaatsen in het boek Deuteronomium komt dit refrein voor:

Eerst moet de hand van de getuigen zich tegen hem keren om hem te doden, daarna de hand van heel het volk. Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen.

DEUTERONOMIUM 17:7

Weet je dat nog? Als je terugkijkt naar Deuteronomium 17, vind je het daar. In Deuteronomium komt het vaak als een refrein voor, steeds opnieuw.

In Deuteronomium 17:7 staat bijvoorbeeld:

Dus moeten jullie die slechte persoon uit jullie midden verwijderen.

Ook in Deuteronomium 17:12 staat het:

De man echter die overmoedig handelt, door niet te luisteren naar de priester die daar staat om de HEERE, uw God, te dienen, of naar de rechter, die man moet sterven. Zo moet u het kwaad uit Israël wegdoen.

DEUTERONOMIUM 17:12

En in hoofdstuk 13:5 staat:

En die profeet of hij die die dromen heeft, moet gedood worden, omdat hij heeft opgeroepen afvallig te worden aan de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte heeft geleid en u uit het slavenhuis verlost heeft; en omdat hij u wilde afbrengen van de weg die de HEERE, uw God, u geboden heeft daarop te gaan. Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen.

DEUTERONOMIUM 13:5

Dit is meestal de slotzin van de verzen die ik je noem. In Deuteronomium 13:11 staat:

Heel Israël zal het horen en bevreesd zijn, en een dergelijke wandaad niet meer in uw midden verrichten.

DEUTERONOMIUM 13:11

Het punt is dat dit ook voorkomt in de hoofdstukken 19, 21, 22 en 24 van Deuteronomium. Steeds opnieuw klinkt het als een refrein:

Eerst moet de hand van de getuigen zich tegen hem keren om hem te doden, daarna de hand van heel het volk. Zo moet u het kwaad uit uw midden wegdoen.

DEUTERONOMIUM 17:7

Commentatoren geloven, en vertalers kennelijk ook, dat Paulus hier aan het einde van vers 13 dit refrein uit Deuteronomium citeert en zegt dat de gemeente zich hier eveneens om moet bekommeren.

13

Twee fouten bij het toepassen van tucht

Het verwijderen van goddeloze mensen uit de gemeente is altijd omstreden geweest. Volgens mij heeft de gemeente bij deze praktijk de neiging gehad twee fouten te maken. Eén fout is dat de gemeente het heeft nagelaten. Aan de ene kant heeft de gemeente toegelaten dat de zonde in de gemeente welig tierde. Voorgangers zouden misschien liever hebben dat er geen zonde in de gemeente was. Toch hebben ze niet werkelijk de moed of de bereidheid gehad om zo krachtig tegen de zonde op te treden. Daarvoor zouden ze mensen die in zonde leefden en zich niet bekeerden, daadwerkelijk uit de gemeente moeten zetten of de gemeenschap met hen moeten verbreken. Daarmee zouden ze zich beslist woede op de hals halen. Dat is één probleem in de gemeente. Gemeenten die zo te werk gaan, raken natuurlijk meestal ernstig gecompromitteerd. Iedere prediker die in zo'n gemeente tegen de zonde preekt, klinkt behoorlijk hol. Het is immers overduidelijk dat de zonde dagelijks wordt toegestaan en dat de gemeente er niets aan doet.

De andere fout die gemeenten volgens mij hierbij maken, is dat ze niet alleen de zonde uit de gemeente willen verwijderen. Ze beschouwen het ook als hun plicht om de zonde uit de wereld te verwijderen, dat wil zeggen uit de samenleving als geheel. Het lijkt mij dat Paulus beide zaken behandelt. Als mensen alleen maar het onderwijs van Paulus zouden volgen, dan maakt hij zelfs in dit korte hoofdstuk al genoeg duidelijk. Wij moeten de gemeente zuiveren, maar we worden niet geroepen om de wereld te zuiveren. Dat is wat God doet, zegt hij aan het einde van het hoofdstuk. In vers 12 zegt hij:

Het is toch niet aan mij om hen die buiten zijn te oordelen?
Oordeelt u immers niet alleen hen die binnen zijn?

1 KORINTHE 5:12

Dat betekent: buiten de gemeente. Daarna zegt hij:

Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

1 KORINTHE 5:13

14

De eigen verantwoordelijkheid van de gemeente

Het is niet aan ons om te proberen de wereld te ontdoen van slecht gedrag. Daarmee bedoel ik de wereld die zich niet bekeert, niet wedergeboren en niet christelijk is. Volgens mij is dit nog iets waarbij christenen de kern hebben gemist, vooral in onze samenleving en soms ook in de Europese samenleving. Daar heeft men de fout gemaakt te denken dat het christendom synoniem is met Amerika of met Europa, of met delen van Duitsland of Engeland. Landen die in de volksmond als christelijke landen worden beschouwd, krijgen het idee dat we alle zonde in ons land moeten uitroeien, immorele mensen moeten straffen en hen uit de samenleving moeten verwijderen.

Ik vind wel dat wereldlijke gezagsdragers morele wetten moeten maken en handhaven. Maar het is een andere vraag of de gemeente de taak heeft om de samenleving op die manier op orde te brengen. Wij moeten degenen beoordelen die binnen zijn, en we moeten alles doen wat we kunnen om meer mensen van buiten naar binnen te brengen. Er zijn twee samenlevingen. Er is de wereld en er is de gemeente. Het zijn beslist verschillende koninkrijken. Het zijn alternatieve samenlevingen die naast elkaar bestaan. Christenen moeten erop toezien dat de gemeente leert alles in acht te nemen wat Jezus geboden heeft. Heiligheid moet in de gemeente worden gehandhaafd, op dezelfde manier als wetten in de wereld worden gehandhaafd. Mensen die binnen de gemeente morele misdadigers zijn, moeten door de gemeente onder de tucht worden gesteld, net zoals burgerlijke misdadigers door de wetten en de rechtbanken worden bestraft.

Paulus beschouwt het niet als zijn taak als christen of als apostel om de wereld morele tucht op te leggen. Daar is een andere instantie voor, en dat zijn natuurlijk de rechtbanken en de staat. Daar gaat hij in hoofdstuk 6 op in. Het maakt heel duidelijk dat christenen hun problemen intern moeten afhandelen en er niet mee naar de wereld moeten gaan. Het is heel duidelijk dat in de gedachten van Paulus het terrein van de gemeente en het terrein van de wereld heel verschillende terreinen zijn. Als het gaat om de aanpak van morele problemen en onrecht in onderlinge verhoudingen, is de gemeente een op zichzelf staande kring waarin wij verplicht zijn rechtvaardigheid, moraliteit, heiligheid enzovoort te handhaven. Daarbuiten heeft de wereld haar eigen problemen. Haar grootste probleem is dat iedereen die ertoe behoort naar de hel gaat. Onze taak tegenover de wereld is niet om eropuit te gaan en te proberen de wereld op te schonen, maar om de wereld te bekeren. Zodra we mensen uit de wereld hebben bekeerd, bevinden ze zich in de gemeente. Nu ze in de gemeente zijn, valt het onder onze verantwoordelijkheid om hen tot discipelen te maken.

Om een voorbeeld te geven van wat er volgens mij zou moeten gebeuren: eerlijk gezegd zou ik heel blij zijn als de wetten van ons land homoseksualiteit zouden verbieden. Ik zou heel graag in een land wonen waar de wetten homoseksuelen verboden homoseksualiteit te bedrijven en hen er zelfs voor straffen. Ik geloof dat dit een rechtvaardige wet zou zijn. Dat zou rechtvaardige wetgeving zijn. Maar ik denk niet dat het de taak van de gemeente is om eropuit te gaan en door middel van de macht van de wet homoseksueel gedrag te proberen tegen te houden.

15

Jezus en het geschil over een erfenis

Natuurlijk maak ik in mijn denken een veel duidelijker onderscheid tussen gemeente en staat dan de meeste Amerikaanse christenen. De meeste christenen denken dat het de taak van christenen is om deel uit te maken van de regering en wetten te maken en te handhaven, enzovoort. Ik denk niet dat Paulus hierover ideeën had die vergelijkbaar zouden zijn met die van veel hedendaagse christenen. Jezus had die

beslist niet. Mensen probeerden Jezus juist bij dat soort kwesties te betrekken, en Hij ging ze uit de weg. Hij weigerde Zich ermee bezig te houden. Laat ik je een paar plaatsen laten zien waar dat het geval is.

Iemand zou kunnen zeggen: „Maar Jezus had een andere missie. Wij zijn niet allemaal rondtrekkende predikers zoals Jezus. De meesten van ons zijn gewoon doorsneeburgers, en onze verantwoordelijkheid als burgers is anders dan die van Jezus.” Misschien is dat zo, maar het is nog altijd goed om Jezus, Die ons voorbeeld is, ons te laten tonen wat Hij in dit soort kwesties zei en deed.

In Lukas, hoofdstuk 12, staat in vers 13:

En iemand uit de menigte zei tegen Hem: Meester, zeg tegen mijn broer dat hij de erfenis met mij moet delen.

LUKAS 12:13

De veronderstelling is dat hun vader kennelijk is overleden en dat er een erfenis aan twee broers is nagelaten, maar dat één broer beide delen heeft genomen. Hier heeft iemand de ander opgelicht. Zijn broer heeft hem zijn deel afhandig gemaakt. Dit is een zaak die voor de rechtbank moet worden beslecht, maar de man komt naar Jezus en zegt:

Los dit voor me op.

Maar Jezus zei tegen hem:

Maar Hij zei tegen hem: Mens, wie heeft Mij tot rechter of verdeler van een erfenis over u aangesteld?

LUKAS 12:14

Jezus is beslist de Rechter van de wereld en de Rechter van het heelal. Maar dit is een kwestie die voor de rechtbank kan worden beslecht. Het is een burgerlijke kwestie, en de man en zijn broer zijn waarschijnlijk niet eens christenen. De man is gewoon iemand uit de menigte, en zijn broer is ongetwijfeld geen discipel van Jezus. Jezus zei:

Ik denk dat dit buiten Mijn bevoegdheid valt. Ik ben niet gekomen om hierover te beslissen.

Hij zegt:

En Hij zei tegen hen: Kijk uit en wees op uw hoede voor de hebzucht. Immers, al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot zijn bezit.

LUKAS 12:15

Laten we hier tot de geestelijke behoeften doordringen. Je moet ophouden zoveel waarde aan je bezittingen te hechten. Je verhouding met je broer is belangrijker dan de vraag of je jouw deel van de erfenis krijgt of niet. In je denken geef je deze bezittingen een te hoge plaats. Ze zijn te belangrijk voor je.

Maar Ik ben hier niet om recht te spreken. Ik ben hier niet om de hele dag zoals Mozes bij de ingang van de tent te zitten en mensen hun burgerlijke geschillen bij Mij te laten brengen. De reden is dat Mozes zowel toezicht hield op een burgerlijk bestuur als op een godsdienstig stelsel. Jezus kwam niet om een burgerlijk bestuur te beginnen, maar uitsluitend een geestelijk Koninkrijk.

Dat vertelde Hij Pilatus toen Pilatus vroeg of Hij een koning was. Jezus bevestigde dat, maar zei ook:

Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden, maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

JOHANNES 18:36

Dat is wat burgerlijke overheden doen. Ze vechten om hun koning te verdedigen.

16

Jezus' reactie op het geweld van Pilatus

Kijk naar Lukas 13. In Lukas 13, vers 1, staat:

Er waren juist op dat tijdstip enigen bij Hem, die Hem berichtten over de Galileeërs van wie Pilatus het bloed met hun offers vermengd had.

LUKAS 13:1

We horen over gruweldaden die aan president Clinton worden toegeschreven. We horen over een immorele levensstijl. We horen over drugs, illegale drugshandel enzovoort, uit de tijd dat hij gouverneur van Arkansas was. Of dit allemaal waar is of niet, zou iets zijn waarover de rechtbanken moeten beslissen. We horen over de Whitewater-schandalen enzovoort. Ik zeg niet dat hij al die dingen heeft gedaan, maar ik wil ook niet zeggen dat hij ze niet heeft gedaan. Het is heel goed mogelijk dat hij aan al deze dingen schuldig is, en wij willen daar geschokt over zijn.

Maar stel je eens voor dat je in een samenleving woonde waar de gouverneur, Pilatus, zomaar het kerkgebouw binnenliep, mensen in koelen bloede afslachtte en er ongestraft mee wegkwam. Wat zou dat een schandaal zijn, vergeleken met alles wat wij ooit in onze samenleving hebben meegemaakt. Er zouden plaatselijke milities opstaan om naar Washington D.C. te marcheren en de president op te hangen, als zoiets vaak gebeurde.

Maar hier doet Pilatus zoiets tegen de Joden, en hij is hun burgerlijke heerser. Mensen komen hiermee bij Jezus. 'Wat gaat U hieraan doen, Jezus? Wat vindt U hiervan?' Pilatus had deze Galileeërs afgeslacht terwijl ze ongewapend in de tempel aan het aanbidden waren. Ze hoopten ongetwijfeld dat Jezus zou zeggen: 'Dit is onverdraaglijk. We hebben genoeg van dit soort praktijken van die Romeinse overheersers verdragen. We moeten die lui verdrijven. We kunnen niet werkeloos blijven toezien terwijl onze burgers in koelen bloede worden gedood. Laten we tegen hen in opstand komen.' Dat is ongetwijfeld wat ze dachten dat Jezus zou zeggen, of in elk geval wat ze hoopten dat Hij zou zeggen.

Maar Jezus zei tegen hen:

En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Denkt u dat deze Galileeërs grotere zondaars zijn geweest dan alle andere Galileeërs, omdat zij zulke dingen geleden hebben? Ik zeg u: Nee, maar als u zich niet bekeert, zult u allen evenzo omkomen.

LUKAS 13:2-3

waarmee Hij opnieuw de aandacht richtte op de geestelijke nood van de personen die bij Hem kwamen. Zij waren degenen die onrecht was aangedaan, en toch zei Hij niet: 'Kom voor je rechten op.' Hij zei: 'Waar het om gaat, is of je recht staat tegenover God.' We gaan allemaal sterven, of dat nu door de hand van Pilatus gebeurt of door iemand anders. Iedereen zal omkomen. Als je je niet bekeert, zul je onvoorbereid omkomen. Misschien berooft je broer je van jouw erfdeel, maar als je niet hebzuchtig bent, zal dat voor jou niet zoveel verschil maken.

17

Omgaan met zondaars binnen en buiten de kerk

Jezus had beslist een andere agenda dan veel christenen tegenwoordig denken dat zij zouden moeten hebben. Misschien zouden ze die agenda wel moeten hebben. Ik wil andere christenen die de dingen anders doen dan ik niet veroordelen. Maar Paulus zei:

Het is toch niet aan mij om hen die buiten zijn te oordelen?
Oordeelt u immers niet alleen hen die binnen zijn?

1 KORINTHE 5:12

Er is een terrein waarop we wel degelijk de verantwoordelijkheid hebben om de maatstaven van Christus te handhaven. Dat is het lichaam van Christus, degenen die de Naam van Christus noemen.

Paulus zegt in een passage waar we nog net niet aan toe zijn gekomen, maar die wel in dit hoofdstuk staat:

Ik heb u geschreven in de brief dat u zich niet moet inlaten met ontuchtplegers. Echter, niet in het algemeen met de ontuchtplegers van deze wereld, of met de hebzuchtigen, of rovers, of afgodendienaars, want dan zou u uit de wereld moeten gaan.

1 KORINTHE 5:9-10

Dat kun je niet doen. Moet je soms nooit meer boodschappen doen als de slager, de bakker en de kruidenier toevallig een immorele levensstijl hebben? Hoe zou je ooit zaken kunnen doen in de wereld? Je zou de wereld uit moeten gaan om alle immorele mensen te vermijden. Maar hij zegt dat degenen die broeders worden genoemd, degenen die in de gemeente zijn en zo leven, niet getolereerd kunnen worden.

Paulus houdt zich dus niet bezig met de zondige levensstijl van mensen die niet in de gemeente zijn. De reden is dat hun zondige levensstijl niet de kwestie en ook niet hun ernstige probleem is. Hun probleem is dat ze naar de hel gaan. Wat ze moeten doen, is christen worden, en dan kan hun levensstijl worden aangepakt. Daarin kunnen ze als leden van de gemeente tot discipelen worden gevormd en zelfs onder tucht worden gesteld als ze niet veranderen. Maar bij degenen die buiten de gemeente zijn, gaan we niet alleen maar al hun kleine misstappen en zondige gedragingen zitten veroordelen. Dan maak je van bijzaken hoofdzaken.

18

De gemeente in een onchristelijke samenleving

De reden waarom christenen volgens mij sterk in de verleiding komen om ongeredde mensen in de samenleving te veroordelen en te proberen tuchtmaatregelen tegen hen te nemen, is dat we in een redelijk verchristelijkte samenleving willen leven. Ik kan het ons niet kwalijk nemen dat we dat willen. Iedereen die kinderen grootbrengt, zou die zeker willen grootbrengen in een samenleving waarin ze niet overal waar

ze kijken verdorvenheid te zien krijgen. Mijn ouders en hun ouders, enzovoort, hebben hun kinderen grootgebracht in een samenleving die min of meer christelijke maatstaven hooghield.

Ik denk dat we daar een beetje aan gewend zijn geraakt, alsof we er recht op hebben en alsof het christendom op de een of andere manier niet kan overleven in een cultuur die geen christelijke maatstaven hooghoudt. Dus wanneer we zien dat de ongeredden steeds schaamtelozer worden op het gebied van homoseksualiteit, verdorvenheid en andere ondeugden, denken we: 'O, mijn hemel, we moeten ons land redden. We moeten dit keren, anders is alles verloren voor het Koninkrijk van God.'

We vergeten dat de gemeente in Korinthe, de gemeente in Filippi, de gemeente in Thessalonica, de gemeente in Rome en de gemeenten in Galatië allemaal gemeenten waren in samenlevingen waarin de omringende heidense maatschappij totaal geen christelijk geweten had. Die maatschappijen waren volledig toegewijd aan afgoderij, immoraliteit, dronkenschap, enzovoort. En voor het grootste deel vond men die dingen niet eens slecht. Alleen wanneer het buitensporig werd en het leven van mensen begon te verwoesten, wisten de heidenen dat het verkeerd was.

Maar het punt is dat de gemeente geen reine wereld nodig heeft om in te leven. Sterker nog, soms schijnt de gemeente helderder in een wereld die niet erg rein is. We zouden liever zien dat de wereld wordt opgeschoond, maar we worden zelfzuchtig wanneer we zeggen: 'Ik wil niet dat mijn kinderen opgroeien in een wereld die denkt dat homoseksualiteit in orde is.' Dat wil ik niet. Ik wil echt niet dat mijn kinderen in zo'n wereld leven, maar dat is de wereld die we hebben.

19

Kinderen opvoeden als burgers van Gods Rijk

De vraag is: wat hoor ik te doen? Moet ik eropuit gaan om de wereld op orde te brengen? Of hoor ik mij niet te vereenzelvigen met de wereld, de samenleving, Amerika of wat dan ook, maar met Christus, het Koninkrijk van God en het lichaam van Christus? En moet ik mijn kinderen leren dat er twee werelden zijn: de echte wereld, het Koninkrijk van God, en de schijnwereld, die voorbijgaat en op de Kermis

der IJdelheid lijkt? Die is door en door verdorven, en wij horen bij deze wereld, niet bij die wereld. Wij volgen deze normen. Wees niet verbaasd als de mensen daarbuiten totaal andere normen volgen, want zij bevinden zich in een andere wereld. Zij bevinden zich in een ander koninkrijk. Het is onze taak om uitstapjes naar hun wereld te maken en te proberen sommigen van hen levend mee terug te nemen naar de onze. Dan kunnen we aan hen werken.

Maar christenen hebben het eenvoudig als vanzelfsprekend aangenomen dat de wereld hun kinderen zal onderwijzen. Je stuurt je kind naar een openbare school, en de meeste mensen staan er niet eens op dat hun kinderen daar christelijke leerkrachten hebben, zolang de leerkracht hun christelijke geloof maar verdraagt of niets al te buitensporigs doet. Het wordt eenvoudig als vanzelfsprekend aangenomen: natuurlijk zal de wereld onze kinderen onderwijzen; natuurlijk zullen de beste vrienden van onze kinderen heidenen zijn, want dat zijn de kinderen in de buurt.

Waar we nu mee te maken hebben, is een wereld die steeds minder de schijn ophoudt christelijk te zijn. Onze wereld — de wereld — is nooit christelijk geweest, maar enkele generaties geleden gebruikte ze veel meer christelijke beeldtaal of had ze de pretentie christelijk te zijn. Nu heeft ze geen van die pretenties meer. Nu moeten we met de wereld omgaan zoals de gemeente er in Bijbelse tijden mee moest omgaan. Zij zijn zij, en wij zijn wij. Wij moeten zorgen dat we zelf zuiver blijven. We moeten ervoor zorgen dat we geen zonde tolereren in onze samenleving, deze alternatieve samenleving die het Koninkrijk van God is. Die leeft binnen de grotere samenleving van de wereld, die heidens is.

20

Bekering en de invloed van Constantijn

Wat heb ik te maken met het oordelen over hun gedrag? Wat zij nodig hebben, is niet dat ze hun leven beteren; ze moeten behouden worden. Het is niet mijn taak om eropuit te gaan en homoseksuelen te vertellen dat ze moeten ophouden homoseksueel te zijn terwijl ze onbehouden blijven. Ze moeten behouden worden, en dan is er hoop dat ze kunnen ophouden homoseksueel te zijn. Als ik hun homoseksuele gedrag

probeer in te perken zonder dat ze behouden zijn, vraag ik in feite het onmogelijke, want ze zijn slaven. Ze zijn slaven van de zonde, en alleen Jezus kan mensen uit die slavernij bevrijden.

We moeten onze aandacht opnieuw richten en zeggen: „Wacht eens even. Wat is de taak van de gemeente?” De taak van de gemeente is heilig te zijn en meer mensen voor haar te winnen, zodat ook zij heilig kunnen zijn. Maar haar taak is niet om de samenleving als geheel, de onbekeerde heidense samenleving als geheel, met vleselijke middelen opnieuw vorm te geven. Alle middelen zijn vleselijk, behalve de bekering van zondaars. Als je zondaars tot Christus bekeert, kun je hen veranderen. God zal hen veranderen. Maar als ze niet bekeerd zijn en je probeert hen op een andere manier te veranderen, voer je een verloren strijd.

Het is onze taak te erkennen dat de gemeente geroepen is om heilig te wandelen en een heilige samenleving te zijn, een stad op een berg, een licht voor de wereld. Zoals ik al zei, maakt de gemeente beide fouten. Aan de ene kant verzuimt ze haar eigen mensen te tuchtigen. Aan de andere kant probeert ze mensen te tuchtigen die niet bij haar horen. Het is alsof ik naar de kinderen van mijn burens toe ga om hen te straffen, terwijl mijn eigen kinderen ongeremd rondrennen en geen tucht kennen. Wij hebben onze achtertuin, en de wereld heeft haar achtertuin. Het is de bedoeling dat we soms naar hun achtertuin gaan en hen uitnodigen in de onze, maar niet dat we die van hen gaan opruimen. Dat zijn volgens mij de vooronderstellingen die hier aan Paulus' woorden ten grondslag liggen.

Overigens denk ik dat dit enkele eeuwen lang de vooronderstellingen van de vroege gemeente waren. Wat daar verwarring in bracht, was de bekering van Constantijn. Hij was de heidense keizer die beled in het christelijk geloof te geloven en het christelijk geloof officieel maakte. Tot die tijd vervolgden de keizers de gemeente. De gemeente had er geen moeite mee het verschil tussen zichzelf en de wereld te zien. De wereld wierp hen voor de leeuwen.

Maar toen hield de wereld daarmee op en zei: „Nu zijn wij ook christelijk”, terwijl dat in werkelijkheid niet zo was. Het hele Romeinse Rijk werd christelijk verklaard, hoewel de overgrote meerderheid van de mensen daarin nooit bekeerd was. Daardoor kregen christenen er plotseling meer moeite mee om te zien dat de gemeente en de

wereld niet hetzelfde zijn. Dat is sindsdien zo gebleven, zelfs tot op de dag van vandaag. En ze kregen er meer moeite mee te zien dat het niet de taak van de gemeente is om een mooie wereld te maken om in te leven, maar om mensen uit deze wereld te redden en hen geschikt te maken voor een andere.

21

Samen oordelen in de naam van Christus

Hier zegt Paulus dat deze slechte daad uit hun midden weggedaan moet worden:

En u doet zich zo gewichtig voor. Kunt u niet beter treuren, om dan hem die deze daad begaan heeft, uit uw midden weg te doen?

1 KORINTHE 5:2

De persoon die dit gedaan heeft, moet uit hun midden weggedaan worden:

Degene die het heeft gedaan, moet bij jullie worden weggestuurd.

In vers 3 zegt hij:

Ik heb, hoewel afwezig met het lichaam, maar aanwezig met de geest, namelijk reeds besloten — alsof ik aanwezig was — om hem die dat zo gedaan heeft,

1 KORINTHE 5:3

[Vertalersnoot: de Engelse Bijbelvertaling die de spreker gebruikt, heeft hier ‘heb reeds geoordeeld’, waar de Nederlandse tekst ‘reeds besloten’ heeft.]

Bedenk dat ik gezegd heb dat Paulus in Korinthe herhaaldelijk bepleit dat er oordelen worden geveld en zegt dat mensen dat moeten doen. Hij is er enigszins verbaasd over dat zij hierover geen oordeel hebben geveld. Dat hadden ze moeten doen.

In vers 12 zegt hij:

Het is toch niet aan mij om hen die buiten zijn te oordelen?
Oordeelt u immers niet alleen hen die binnen zijn?

1 KORINTHE 5:12

Dat zouden jullie moeten doen. Hij zegt:

Ik heb, ik heb al geoordeeld. Ook al ben ik er lichamelijk niet bij, in gedachten ben ik er wel.

Ik denk niet dat dit mystiek opgevat hoeft te worden, alsof zijn geest daar op de een of andere manier rondwaarde wanneer zij bijeen waren, ook al bevond hij zich lichamelijk ergens anders. Hij heeft het niet over reizen van de ziel, astrale projectie of iets dergelijks. Wat hij zegt, is: „In mijn hart ben ik bij jullie. Mijn hart is bij jullie. Mijn geest is als het ware bij jullie. Ik denk aan jullie. Jullie zorgen liggen mij na aan het hart.” Het is eenvoudigweg een manier van spreken om te zeggen: „In de geest ben ik bij jullie.”

Vers 4:

in de Naam van onze Heere Jezus Christus, als u en mijn geest
bijeengekomen zijn, in de kracht van onze Heere Jezus Christus,

1 KORINTHE 5:4

Dat betekent dat je handelt als Christus Zelf, zoals de gemeente geacht wordt te doen wanneer ze handelt. Wanneer jullie bijeengekomen zijn, is dit een gezamenlijke handeling van de hele gemeente, samen met mijn geest. Dat verwijst eenvoudigweg terug naar het feit dat hij in vers 3 zei dat hij in de geest bij hen aanwezig was. Met andere woorden: jullie hebben mijn instemming. Mijn hart is hierin bij jullie. Ik kan er niet bij zijn om het te doen, maar in de geest moedig ik jullie aan terwijl jullie hier het juiste doen.

22

Iemand aan satan overleveren

over te geven aan de satan, tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden zal worden op de dag van de Heere Jezus.

1 KORINTHE 5:5

Mensen hebben zich vaak afgevraagd wat dit betekent: iemand aan satan overleveren tot verderf van het vlees. Dit is niet de enige plaats waar de Bijbel spreekt over zoiets doen. Paulus zegt in 1 Timotheüs, hoofdstuk 1, dat hij precies dat had gedaan met Hymeneüs en Alexander, kennelijk een paar ketters die in de gemeente waren geweest. In 1 Timotheüs, hoofdstuk 1, vers 19 en 20, staat:

En behoud het geloof en een goed geweten. Sommigen hebben dit verworpen en hebben in het geloof schipbreuk geleden. Tot hen behoren Hymeneüs en Alexander, die ik aan de satan overgegeven heb, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren.

1 TIMOTHEÛS 1:19-20

Dat is nog een geval waarin iemand aan satan wordt overgeleverd. Deze man in Korinthe, en nu Hymeneüs en Alexander, zijn beide gevallen waarin we lezen dat Paulus vindt dat ze aan satan moeten worden overgeleverd. Hier moet de gemeente het met deze man doen. Paulus deed het zelf met de andere twee mannen, Hymeneüs en Alexander. De vraag is vermoedelijk: wat betekent dat?

Waar het uiteindelijk op neerkomt, is dat het betekent dat ze hem uit de gemeente moeten zetten. Dat blijkt duidelijk uit wat hij in vers 2 zegt: degene die deze slechte daad heeft begaan, moet uit hun midden worden weggenomen. En ook in vers 13:

Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

1 KORINTHE 5:13

Op een andere plaats zegt hij:

Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.

1 KORINTHE 5:7

Wanneer hij spreekt over iemand aan satan overleveren, heeft hij het erover dat die persoon uit de gemeente wordt gezet, eruit wordt gegooid en dat men geen gemeenschap meer met hem heeft.

23

Bescherming en herstel door de gemeenschap

Waarom wordt dit beschreven als hen aan satan overleveren? De veronderstelling lijkt te zijn dat iemand een zekere mate van geestelijke bescherming tegen satan heeft zolang die persoon gemeenschap heeft in de gemeente, daar goed aangeschreven staat, deelneemt aan de tafel van de Heere, meedoet aan de liefdemaaltijden en als een van de broeders wordt aanvaard. Die bescherming zou hij niet hebben als hij niet in de gemeente was. Satan is kwaadaardig en vijandig en wil mensen kwaad doen. Niet alleen christenen; hij is tegen iedereen. Hij wil roven, doden en vernietigen. Daar houdt hij zich mee bezig.

Maar wanneer iemand wordt opgenomen in de beschermende gemeenschap van de heiligen, ontvangt hij een zekere mate van bescherming tegen satanische aanvallen. Dit betekent niet dat je geen enkele verzoeking meer meemaakt. Het betekent niet dat je geen enkele beproeving meemaakt wanneer je in de gemeente bent. Maar daar is beslist een zekere mate van bescherming tegen de ergste dingen die satan je zou kunnen aandoen als je niet in de gemeente beschermd werd.

Sommige mensen noemen dit een bedekking. Ik heb echter moeite met die term, eenvoudigweg omdat het geen Bijbelse term is en omdat die binnen de Herdersbeweging gebruikt werd in een extreme betekenis die volgens mij niet Bijbels is. Maar ook mensen die de term niet in extreme zin gebruiken, spreken er nog steeds

over dat iemand door een plaatselijke gemeenschap bedekt wordt, of deel uitmaakt van een netwerk van christenen die hem ter verantwoording roepen, voor hem bidden en hem geregeld bemoedigen. Dat is wat gemeenschap ons biedt, en al die dingen beschermen ons tegen veel van wat de duivel ons zou willen aandoen.

We kunnen begrijpen hoe die natuurlijke dingen mij zouden helpen: mensen bidden voor mij, bemoedigen mij en roepen mij ter verantwoording. Dankzij die steun kan ik bijvoorbeeld aan verzoeken ontkomen waaraan ik zonder een christelijke gemeenschap misschien niet zou ontkomen. Naast die natuurlijke dingen is er kennelijk ook iets mystiekers. In zekere zin is er, als je in de gemeenschap van de heiligen bent, een beschermende bedekking. Daardoor kan satan je vlees niet vernietigen op de manier die Paulus hier beschrijft. Volgens Paulus zal dat gebeuren met iemand die aan satan wordt overgeleverd en uit de gemeente wordt gezet. Die persoon verliest de bescherming van de gemeente en komt in een volkomen onbeschermd toestand terecht, waarin satan zijn vlees kan vernietigen.

Het klinkt als iets ontzettend gemeens en liefdeloos om te doen, iemand aan satan overgeven tot verderf van het vlees. Maar let erop dat Paulus zegt:

in de Naam van onze Heere Jezus Christus, als u en mijn geest bijeengekomen zijn, in de kracht van onze Heere Jezus Christus, over te geven aan de satan, tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden zal worden op de dag van de Heere Jezus.

1 KORINTHE 5:4-5

Paulus heeft duidelijk het geestelijke welzijn van deze man op het oog. Het idee is, zoals ik het begrijp, dat je de man uit de gemeente zet, de duivel hem een beetje laat afranselen en de man dan in bekering naar huis laat rennen. Hij komt terugrennen naar de gemeente wanneer hij beseft dat hij niet zowel de wereld als de gemeente kan hebben. Je kunt niet zowel je zondige levensstijl als behoud hebben.

Dit is een van de redenen waarom het zo belangrijk is om dit soort gemeentelijke tucht uit te oefenen en onbekeerlijke zondaars niet in de gemeente te laten blijven. Het brengt hun de verkeerde boodschap over. Het geeft hun een valse zekerheid en brengt

ook aan de andere christenen in het algemeen de verkeerde boodschap over.

Namelijk dat je Jezus en zonde kunt hebben. Je kunt je zondige levensstijl hebben zoveel je maar wilt en toch behouden zijn. Dat is geen ware boodschap. Het geeft mensen een valse zekerheid.

24

Jezus' aanwijzingen voor gemeentelijke tucht

Het idee om mensen uit de gemeente te zetten, komt van Jezus Zelf. Hij heeft het bedacht. Paulus voert hier dus niet iets in wat strenger is dan wat Jezus zou doen. Sommige mensen denken dat Paulus harder was, dat hij in bepaalde opzichten meer kerkelijk autoritarisme in de gemeente bracht dan Jezus ooit bedoeld had. Maar in Mattheüs 18 onderwees Jezus beslist wat de basis moet zijn voor wat Paulus hier zei. In Mattheüs 18 staat vanaf vers 15:

Maar als uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga naar hem toe en wijs hem terecht tussen u en hem alleen; als hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen.

MATTHEÛS 18:15

We hebben het aanvankelijk over iemand die als een broeder wordt beschouwd. Aan het begin van deze gang van zaken is die kerel een broeder. Hij zondigt. Je spreekt hem erop aan. Je confronteert hem ermee. Je zegt: 'Je moet je bekeren.' Hij bekeert zich, einde verhaal. Hij bekeert zich niet, dus neem je meer getuigen mee. Als hij zich dan bekeert, einde verhaal. Maar als hij zich dan niet bekeert, maak je er een openbare zaak van. Als hij zich dan niet bekeert, zet je hem uit de gemeente.

Jezus zegt niet:

Zet hem uit de kerk, maar Hij zegt:

Maar als uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga naar hem toe en wijs hem terecht tussen u en hem alleen; als hij naar u luistert, hebt u uw broeder gewonnen. Maar als hij niet naar u luistert, neem er dan nog een of twee met u mee, opdat in de mond van twee of drie getuigen elk woord vaststaat. Als hij niet naar hen luistert, zeg het dan tegen de gemeente. En als hij ook niet naar de gemeente luistert, laat hij dan voor u als de heiden en de tollenaar zijn.

MATTHEÛS 18:15-17

Met andere woorden, iemand die je mijdt, iemand die je niet als een broeder beschouwt, iemand van wie men niet vindt dat hij toegang heeft tot de voorrechten van het lidmaatschap van de gemeente.

25

Excommunicatie en uitsluiting van het Avondmaal

In de begintijd van de kerk — ik bedoel niet noodzakelijkerwijs in het apostolische tijdperk, hoewel het toen misschien ook zo was, maar zeker in de eerste of tweede eeuw, in de eerste paar generaties na de apostelen — was excommunicatie het woord dat hiervoor werd gebruikt. Het werd zo genoemd omdat ex in het Grieks ‘uit’ betekent en communicatie betekent dat je in gemeenschap bent. Ze stonden buiten de gemeenschap, en dit bleek vooral doordat iemand van de avondmaalsmaaltijd werd uitgesloten.

In de vroege kerk werd de avondmaalsgemeenschap, of wat de katholieken de eucharistie noemen, iedere week gevierd. De betekenis ervan was voor de vroege kerk beslist anders, denk ik, dan voor katholieken. Het gaat om wat wij het vieren van het Avondmaal zouden noemen, of het Avondmaal zelf, of hoe je het ook wilt noemen. Het

was symbolisch: zolang je toegang had tot de avondmaalsgemeenschap, had je een voortdurende relatie met Christus en de gemeente. Maar als je geëxcommuniceerd was, werd je van de avondmaalstafel afgesneden. Je kon dit Avondmaal niet met de heiligen eten en men beschouwde je als iemand die niet langer behouden was. Als je van de tafel was afgesneden, was je van Christus afgesneden.

Dit zou er natuurlijk voor zorgen dat sommige mensen die slordig waren in hun zedelijke leven, een beetje wakker werden. Als ze zich nog steeds enigszins met zonde konden inlaten en iedere week met alle voorrechten van de heiligen aan de tafel van de Heere konden aanzitten, zou dat hen slordig maken in hun zedelijke leven. Maar als hun plotseling werd gezegd: 'Je mag niet meer aan deze tafel komen. Je hebt geen toegang meer tot behoud,' dan zou dat zijn als een plens koud water in het gezicht. Zo begrepen ze het destijds werkelijk. Of dat nu juist was of niet, gedurende ongeveer de eerste drie eeuwen van de kerk werd het zo begrepen. 'Zo, ik zal hier moeten kiezen tussen mijn zonde en mijn behoud.'

26

Tucht uit liefde, gericht op bekering

Dat is wat Paulus zegt dat je moet doen. Als je deze man aan satan overgeeft en de duivel zijn vlees een beetje laat afranselen, kan dit er in elk geval mogelijk toe leiden dat zijn geest behouden wordt op de dag van Christus. Het is niet het verderf van zijn vlees dat ervoor zorgt dat zijn geest behouden wordt. Het lijden dat hij buiten de gemeente ondergaat, zorgt er veeleer voor dat hij zich bekeert, zodat dit ertoe leidt dat zijn geest behouden wordt. Zo begrijp ik het, en ik denk dat de meesten deze specifieke uitdrukking zo zouden begrijpen.

Let erop dat zelfs in de verzen die we in 1 Timotheüs 1 hebben gelezen, waar Paulus Hymeneüs en Alexander aan satan overleverde, dat niet uit wraakzucht gebeurde, maar als tuchtmaatregel. Hij zegt:

opdat zij zouden leren niet meer te lasteren.

1 TIMOTHEÛS 1:20

Deze mannen waren ketters. Hun ketterij was zo ernstig dat Paulus die als godslastering beschouwde, als een godslastering die in de gemeente niet kon worden geduld. Hij zette hen buiten de gemeente. Niet omdat hij wraakzuchtig wilde zijn, maar omdat hij wilde dat ze leerden dat niet te doen, dat ze leerden niet te lasteren.

Tucht is bedoeld voor het welzijn van degene die getuchtigd wordt. Het kan liefdeloos lijken, net zoals het vaak liefdeloos lijkt om een kind een pak slaag te geven. Ons sentiment kan daartegen in opstand komen. Maar besef dat als een kind op de juiste manier wordt gedisciplineerd, dit voor het welzijn van het kind is. Het gebeurt niet omdat de ouder boos is en zijn woede moet afreageren. Het gebeurt omdat het kind, als het nooit wordt gedisciplineerd, een weg van dwaling en dwaasheid zal inslaan die tot zijn ondergang en verdoemenis zal leiden. Daarom zegt Salomo:

Onthoud een jongeman geen vermaning, als u hem met de stok slaat, zal hij niet sterven. Zelf moet u hem met de stok slaan en zijn leven redden van het graf.

SPREUKEN 23:13-14

[Vertalersnoot: de spreker geeft dit weer als 'red zijn ziel van de hel'. De Nederlandse Bijbeltekst spreekt hier over het redden van zijn leven van het graf. Zijn toepassing op verdoemenis sluit aan bij zijn Engelse formulering.]

Wie zijn stok spaart, haat zijn zoon, maar wie hem liefheeft, streeft naar vermaning voor hem.

SPREUKEN 13:24

zegt de Bijbel. Dit geldt ook voor de gemeente als geheel, het gezin van God. Als er in de gemeente sprake is van zonde die wel aan de orde wordt gesteld, maar waarvan men zich niet bekeert, dan is tucht noodzakelijk. En Paulus pleit daar hier voor.

27

Zuurdeeg en de verspreiding van zonde

Nu vers 6:

Uw roem is niet goed. Weet u niet dat een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt?

1 KORINTHE 5:6

Hij maakt duidelijk dat ze zich in hun geroem en hun losbandige houding tegenover de zonde zelfs hebben opgeblazen. Hij zegt:

Weten jullie niet dat een beetje gist het hele deeg laat rijzen?

Dit is kennelijk een spreekwoordelijke uitdrukking. Die kwam niet alleen uit christelijke bronnen, maar maakte deel uit van de cultuur. Het was een gezegde:

Een beetje gist laat het hele deeg rijzen.

Brood bakken behoorde uiteraard tot de dagelijkse bezigheden in ieder huishouden. Vroeger kostte het ook veel tijd, meer dan tegenwoordig, nu je gewoon de stekker van zo'n elektrische broodbakmachine in het stopcontact kunt steken en die het voor je maakt. Iedereen wist hoe je brood moest bakken. Brood was een vast onderdeel van ieders voeding, en elke vrouw moest het 's morgens bakken en daar veel tijd aan besteden. Het kwam heel vaak voor dat mensen in deze alledaagse, doodgewone bezigheden vergelijkingen met grotere beginselen vonden.

De uitdrukking:

een beetje gist laat het deeg rijzen is duidelijk ontleend aan het feit dat je een klein snufje gist of zuurdeeg kunt nemen en dat in een veel grotere hoeveelheid deeg kunt doen. Als het daar eenmaal doorheen gekneet is, is het voldoende om het hele deeg te laten rijzen, ook al was het om te beginnen maar een klein beetje zuurdeeg.

Zuurdeeg en zijn vermogen om zijn omgeving als het ware te beïnvloeden, buiten verhouding tot zijn eigen omvang, werd als een beeld voor allerlei verschillende dingen gezien. In de Bijbel wordt het gebruikt als een beeld van het kwaad, maar het wordt ook gebruikt als een beeld van het goede. Jezus zei:

Intussen, toen er een menigte van tienduizenden mensen bijeengekomen was, zodat zij elkaar bijna onder de voet liepen, begon Hij te spreken, allereerst tot Zijn discipelen: Wees op uw hoede voor het zuurdeeg van de Farizeeën, dat is de huichelarij.

LUKAS 12:1

Ook hier is het heel duidelijk dat Paulus over zuurdeeg spreekt als zonde in de gemeente. Laat geen zonde toe in de gemeente. Want ook al gaat het om één klein voorval, er hoeft maar een heel klein snufje kwaad in het deeg terecht te komen om het geheel te verontreinigen.

Uw roem is niet goed. Weet u niet dat een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt?

1 KORINTHE 5:6

Aan de andere kant gebruikte Jezus zuurdeeg als beeld van het Koninkrijk van God. In Mattheüs 13 zei Hij:

Het Koninkrijk van God is als zuurdeeg dat een vrouw door drie maten meel mengde, totdat het hele deeg doorzuurd was.

MATTHEÛS 13:33

Zowel het Koninkrijk van God, dat goed is, als zonde, die slecht is, lijken in dit opzicht op zuurdeeg: als ze eenmaal toegang krijgen tot een omgeving, zullen ze die doordringen.

Dat is goed voor het Koninkrijk van God, want het Koninkrijk van God begon heel klein, als een snufje zuurdeeg, aanvankelijk met maar een paar discipelen. Maar uiteindelijk verspreidde het zich en heeft het door de prediking van het Evangelie natuurlijk de hele wereld doordrongen, en dat blijft het doen. Geweldig. Maar wanneer een beetje zuurdeeg van het kwaad in de gemeente wordt toegelaten en geduld, heeft het een vergelijkbaar vermogen om zich te verspreiden, alles te doordringen en de hele gemeente te verderven.

Het is gemakkelijk te zien waarom dat zo zou zijn. Stel dat een man die in immoraliteit leeft wordt geduld en niemand in de gemeente hem daarop aanspreekt. Of men spreekt hem er wel op aan, maar hij bekeert zich niet, waarna men er gewoon niet meer over praat en het verdraagt. Daarmee wordt hem ten onrechte duidelijk gemaakt dat hij nog steeds in orde kan zijn, nog steeds een goede christen kan zijn, nog steeds in de gemeente kan zijn en in zonde kan leven.

Maar die boodschap wordt niet alleen aan hem overgebracht. Ze wordt ook aan alle anderen overgebracht. Alle anderen zeggen: 'Nou, als hij ermee weg kan komen en de oudsten hem er niets over zeggen, dan kan ik er vast ook mee weggkomen. Deze man lijkt alle voordelen te hebben. Hij profeteert en spreekt in tongen, net als de rest van ons. Hij gaat naar de gemeente en neemt deel aan de avondmaalsgemeenschap. De oudsten lijken hem te aanvaarden. Ik denk dat morele maatstaven misschien niet zo belangrijk zijn.'

Dan beginnen alle anderen ook compromissen te sluiten. De maatstaven worden stap voor stap verlaagd. Een paar andere mensen beginnen het ook te doen. Vervolgens neemt het aantal mensen dat op dit gebied compromissen sluit steeds verder toe, totdat de hele gemeente verdorven is. Ik denk dat Paulus dat bedoelt wanneer hij dit spreekwoord aanhaalt:

Een beetje gist laat het hele deeg rijzen.

Door deze man in de gemeente te laten blijven, stel je de gemeente bloot aan het gevaar van volkomen, totale verdorvenheid.

28

Christus als Paaslam en een ongezuurd leven

Daarom zegt hij in vers 7:

Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.

1 KORINTHE 5:7

—jullie als gemeente—

zoals een ongezuurde klomp deeg. Dat wil zeggen: jullie zijn geroepen om ongezuurd te zijn. In Gods ogen is de gemeente zuiver, maar jullie zullen er zuurdeeg en kwaad in brengen als jullie ook maar een beetje zuurdeeg daarin verdragen.

De reden waarom hij dit hier ter sprake brengt, is dat zijn gedachtegang heel natuurlijk verloopt. Hij ziet zonde als zuurdeeg in de klomp deeg. Hij zegt:

Nu moeten jullie de gist van de zonde uit de gemeente verwijderen, anders maakt die de hele gemeente kapot.

Dat heeft hem natuurlijk doen denken aan een ongezuurde gemeente, een ongezuurd brood of een ongezuurde klomp deeg. En dat doet denken aan een zeer belangrijk Joods feest: het Feest van de Ongezuurde Broden. Nu we het hebben over ongezuurd zijn, zie ik hierin het antitype van het Feest van de Ongezuurde Broden, dat met het Pascha begon. Het Joodse feest duurde een week, en het ging zo: vlak voor het Pascha verwijderden ze al het zuurdeeg uit hun huis. Ze veegden alle hoeken schoon en zorgden ervoor dat al het zuurdeeg, alle gist, het huis uit was. Daarna hielden ze de paschamaaltijd, en de zeven dagen daarna aten ze alleen brood dat ongezuurd was. Er was dus het Pascha, dat op een bepaalde dag viel, met een bijzondere maaltijd, een paschamaaltijd op een bepaalde dag, waarschijnlijk meestal in april. En de zeven dagen daarna aten ze eenvoudigweg geen brood met zuurdeeg. Het Feest van de Ongezuurde Broden bestond uit de zeven dagen na het Pascha.

Paulus heeft het gehad over het verwijderen van het zuurdeeg van de zonde uit de gemeente, en dat doet hem vanzelf denken aan dit feest en de betekenis ervan voor ons. Wij houden de Joodse feesten niet op de manier waarop zij dat deden, want het waren typen en schaduwen van geestelijke werkelijkheden. Hier komen we erachter wat volgens Paulus de geestelijke werkelijkheid achter het Pascha en het Feest van de Ongezuurde Broden was. Hij zegt:

Verwijder dan het oude zuurdeeg, opdat u een nieuw deeg zult zijn. U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.

1 KORINTHE 5:7

We zouden er lang over kunnen spreken welke parallellen er zijn tussen het Pascha en Christus. Het lam dat in Egypte werd geslacht en de bevrijding van de kinderen van Israël uit die slavernij tot stand bracht, was een type van Christus. Zijn dood bracht onze bevrijding uit de slavernij van de zonde en uit de macht van satan tot stand. Die parallel wordt vele malen en op vele manieren getrokken, zowel bij de profeten van het Oude Testament als in sommige brieven van het Nieuwe Testament. Christus is het Pascha.

Maar wat betekent dat? Ik heb Zijn vlees gegeten en Zijn bloed gedronken. Ik heb als het ware deelgenomen aan de paschamaaltijd. Ik heb deelgekegen aan Christus. Maar nadat de Joden van het paaslam hadden gegeten, brachten ze de volgende zeven dagen door zonder zuurdeeg te eten. Paulus zegt dat de tegenhanger daarvan dit is: als je eenmaal deel hebt gekregen aan Christus, mag je de rest van je leven geen zuurdeeg eten. En ik denk dat dit is wat het symbool van de zeven dagen van het feest voorstelt. Zeven is het getal van heilheid of volledigheid. De zeven dagen stelden de hele tijd daarna voor, je hele leven daarna. Je mag geen zuurdeeg eten: daarmee wordt niet letterlijk zuurdeeg bedoeld, maar het zuurdeeg van boosaardigheid en slechtheid.

Zo legt Paulus het uit in vers 8:

Laten wij dus feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosaardigheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.

1 KORINTHE 5:8

waarmee hij het Feest van de Ongezuurde Broden bedoelt. Paulus pleit er niet voor dat wij het Joodse feest houden, hoewel hij zegt:

Laten we het feest vieren.

Hij bedoelt dat we het feest moeten houden in de zin waarin het geestelijk van toepassing is op ons geloof. Wij zijn geen Joden; wij zijn christenen. Maar de geestelijke betekenis van het Pascha en de Ongezuurde Broden is deze: wij hebben deelgekregen aan Christus, ons Pascha. Wat daar onmiddellijk op volgt, is een leven zonder zuurdeeg. Hij ziet het zuurdeeg als boosaardigheid en slechtheid. Laten we een leven leiden zonder deze boosaardigheid, zonder slechtheid, en een ongezuurd leven leiden dat gekenmerkt wordt door oprechtheid en waarheid.

29

Paulus' eerdere brief over ontucht

In vers 9 zegt hij:

Ik heb u geschreven in de brief dat u zich niet moet inlaten met ontuchtplegers.

1 KORINTHE 5:9

Daarmee verwijst hij naar een eerdere brief, die nu verloren is gegaan. We weten niet of die ook maar enigszins zo lang was als deze. Misschien was het een kort briefje, of misschien was het een volwaardige brief. Misschien was het wel een van Paulus' belangrijke brieven, en zouden we onszelf wel voor het hoofd kunnen slaan omdat die verloren is gegaan. Een aantal brieven die Paulus heeft geschreven, is waarschijnlijk

niet bewaard gebleven. Dit is er kennelijk een van waarnaar hij hier verwijst: een eerdere brief dan deze die hij hun schreef, waarin het voornaamste onderwerp was dat ze omgang met immorele mensen moesten vermijden.

We hebben geen brief aan de Korintheïers waarin dat het hoofdthema is. Daarom weten we dat hij naar een andere brief verwijst dan 1 of 2 Korinthe. Waarom hij hun zo'n brief moest schrijven, kunnen we alleen afleiden. We weten dat Paulus achttien maanden onder hen had gediend voordat hij hun ook maar één brief schreef. Hij stichtte de gemeente en bleef achttien maanden bij hen. Hij moet hun in die achttien maanden beslist hebben onderwezen dat ze immoraliteit moesten vermijden. Als je naar een stad als Korinthe gaat, waar iedereen immoreel is, en je maakt daar bekeerlingen en maakt hen anderhalf jaar lang tot discipelen, dan zul je in het proces van hun discipelschap beslist geen belangrijke gesprekken over morele zuiverheid achterwege laten.

Waarom moest Paulus hun later dan een brief schrijven waarin stond dat ze niet met ontuchtige mensen moesten omgaan? Blijkbaar moet hij over een bepaald geval hebben gehoord, al ging het kennelijk niet om dit geval. Dit is iets nieuws, waardoor hij opnieuw geschokt is. Maar er moeten andere geruchten bij hem zijn binnengekomen dat er in de gemeente enige seksuele immoraliteit werd geduld. Daarom zegt hij:

30

Omgang met ongelovigen en onbekeerde broeders

Ik heb u geschreven in de brief dat u zich niet moet inlaten met ontuchtplegers. Echter, niet in het algemeen met de ontuchtplegers van deze wereld, of met de hebzuchtigen, of rovers, of afgodendienaars, want dan zou u uit de wereld moeten gaan. Maar nu heb ik u geschreven dat u zich niet moet inlaten met iemand die, terwijl hij een broeder wordt genoemd, een ontuchtpleger is, of een hebzuchtige, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover. Met zo iemand moet u zelfs niet eten.

1 KORINTHE 5:9-11

Waarom zegt Paulus dit nu? Waarom verduidelijkt hij dit? Het lijkt duidelijk dat er in zijn vorige brief stond: 'Ga niet om met immorele mensen.' Daarmee bedoelde hij belijdende christenen die immoreel leven. Hij moet dat verduidelijken omdat iemand hem verkeerd heeft begrepen. Hij legt uit: 'Ik bedoelde geen immorele mensen die niet behouden zijn. Hoe zou je die kunnen vermijden? Om hen te vermijden zou je uit de wereld moeten gaan. Laten we hierin niet onredelijk zijn. Ik zeg niet dat je ergens in een klooster moet gaan wonen.'

Paulus beval het kloosterleven niet aan. Het was zijn bedoeling dat christenen midden tussen de ongelovigen zouden leven, maar daar, te midden van hen, een alternatieve samenleving zouden vormen. Ze moesten niet weglopen en de wereld in geografische zin verlaten, zodat ze geen enkele zondaar hoefden aan te raken. Het is juist de bedoeling dat wij zondaars aanraken. Het is de bedoeling dat wij iets in hun leven betekenen. Het is de bedoeling dat wij bij hun levens betrokken zijn om hen in Christus te brengen. Hoe zouden we ooit de wereld kunnen evangeliseren als we onszelf geen enkel contact zouden toestaan met mensen die zondaars zijn?

Paulus' brief, die nu verloren is gegaan, was kennelijk bedoeld om dit punt duidelijk te maken, maar werd verkeerd begrepen. Volgens mij had Paulus deze brief geschreven met de bedoeling te zeggen: 'Ga niet om met mensen die broeders worden genoemd, maar die immoreel leven.' Maar sommigen die de brief hadden ontvangen, begrepen hem verkeerd en zeiden: 'Ga gewoon met niemand om die immoreel leeft.' Afgaande op wat hier in de gemeente gebeurde, dachten ze waarschijnlijk: 'Dit is onmogelijk. Paulus stelt domme en onredelijke eisen. Beseft hij niet dat immoraliteit overal om ons heen voorkomt? Daarvoor zouden we de wereld moeten verlaten. Laten we dus maar gewoon negeren wat hij zei over niet omgaan met immorele mensen.'

Nu probeert Paulus het te verduidelijken: 'Ik heb geen onredelijke eis gesteld. Ja, het zou onredelijk zijn als ik tegen jullie zei dat jullie met geen enkele immorele persoon mochten omgaan, zelfs niet met zulke mensen in de wereld. Maar dat bedoelde ik niet. Wat ik wel bedoelde, was iets bij uitstek redelijks, en iets waaraan ik jullie nog steeds zou houden: als iemand een broeder is en immoreel leeft, hoeft je niet als met een broeder met hem om te gaan. Je hoeft niet met zo iemand te eten.'

Samen eten was wat christenen deden wanneer ze geregeld gemeenschap met elkaar hadden. Als ze voor hun bijeenkomsten samenkwamen, hielden ze een liefdemaaltijd, en tijdens die liefdemaaltijd namen ze deel aan het Avondmaal. Hij zegt: 'Nee, laat iemand die zichzelf christen noemt en met de gemeente vereenzelvigd probeert te worden, maar op deze immorele manieren leeft, niet aan tafel toe. Zet hem uit de gemeente. Eet niet met die persoon.' Dit is een tuchtmaatregel, voor zijn eigen bestwil en voor het welzijn van de gemeente, zodat die niet wordt bedorven door het zuurdeeg van zonde dat er ongehinderd zijn gang kan gaan.

31

Ook hebzucht, laster en afpersing vragen tucht

In vers 11 noemt hij gedragingen die niet verenigbaar zijn met het blijven delen in onze gemeenschap als broeder. Sommige daarvan zijn dingen waarvan wij begrijpen dat ze werkelijk ernstig zijn. Ik hoop dat we begrijpen dat ontucht een zeer ernstige zonde is. Afgoderij: als we wisten dat iemand in de gemeente naar huis ging en wierook brandde voor een Boeddhabeeld of iets dergelijks, zouden we volgens mij zeer ernstig

verontrust zijn. Hetzelfde geldt voor een dronkaard: als we wisten dat iemand ieder weekend op stap ging en dronken werd en daarna naar de gemeente kwam, zouden we ons zorgen maken.

Maar sommige van die andere dingen, zoals hebzucht en beschimping, schokken ons niet eens. Rijke mensen die belust zijn op geld, die hun hele leven wijden aan rijk worden, enzovoort — de gemeente zit er in dit deel van de wereld vol mee. Het is moeilijk te weten wat hij met ‘iemand die beschimpt’ bedoelt. Betekent dat een lasteraar, of gewoon iemand die zijn zelfbeheersing verliest en beledigende taal uitslaat? Beschimping is een verbale zonde. Het is een manier van spreken: bespotten, lasteren, of misschien gewoon harde en beledigende taal gebruiken. Ik weet niet echt zeker wat daar allemaal onder zou vallen, maar ik denk dat we in de gemeente veel mensen hebben die in hun privéleven zeer ongedisciplineerd zijn in hun spreken en op bepaalde momenten zeer liefdeloos spreken. Daar raken we niet zo geschokt door als wanneer ze wierook voor Boeddha zouden branden of in ontucht zouden leven.

We moeten beseffen dat er in iedere cultuur en iedere gemeente bepaalde zonden zijn waarvoor we ongevoelig worden. We raken er gewoon niet meer door geschokt, maar dat zouden we wel moeten zijn. Als iemand beweert christen te zijn, hoort hij al deze gedragingen te hebben afgezworen.

Een afperser is iemand die dreigementen gebruikt om zijn zin te krijgen: ‘Doe het op mijn manier, anders zul je er spijt van krijgen, en ik zal ervoor zorgen dat je er spijt van krijgt.’ Iemand kan zeggen: ‘Ik ga je chanteren.’ Of hij dreigt: ‘Ik schiet je neer; ik ontvoer je kind en hak het in stukken als je niet doet wat ik wil.’ Denk ook aan een rijk iemand die zegt: ‘Als jullie voor de gemeente niet de kleur vloerbedekking nemen die ik wil, dan verlaat ik de gemeente en breng ik mijn geld ergens anders naartoe.’ Dat laatste is vermoedelijk een mildere vorm van afpersing. Afpersing houdt in wezen in dat je door middel van dreigementen je zin probeert te krijgen. Je probeert mensen te beheersen en door dreigementen te krijgen wat je wilt. Eet zelfs niet met mensen die beweren christen te zijn en dit doen.

32

Eerst bekering, daarna discipelschap

Van mensen buiten de gemeente verwachten we zulk gedrag, zo maakt Paulus duidelijk. Op deze punten oordelen we niet over mensen buiten de gemeente. Zij hebben ergere problemen. Een ontuchtpleger, een afgodendienaar of een afperser zijn, zijn slechte dingen. Maar ze zijn lang niet zo erg als je neus ophalen voor Jezus Christus en zeggen: 'Ik heb U niet nodig.' Dat is wat iedere ongelovige doet, anders zou hij wel christen zijn. Wat een ongelovige werkelijk nodig heeft, is behouden worden, en daarna kan hij tot discipel worden gemaakt. Wij zijn hier niet om de wereld tot discipelen te maken. Wij zijn hier om bekeerlingen tot discipelen te maken, om discipelen te vormen.

Het is ons verlangen de wereld te bekeren en haar, als we dat eenmaal hebben gedaan, tot discipelen te maken. Maar we maken mensen niet eerst tot discipelen om hen later te bekeren. Of, nog erger, we maken hen eerst tot discipelen en bekeren hen vervolgens helemaal niet, omdat het er nu niet meer naar uitzielt dat ze bekeerd hoeven te worden. Ze hebben hun leven gebeterd. We zijn gewoon blij dat de wereld nu netjes is. We hebben de wereld veilig gemaakt voor onze kinderen, veilig voor ons leven als christenen. We hoeven zonde op openbare plaatsen niet meer aan de kaak te stellen, omdat we de samenleving hebben opgeschoond. De wereld tot discipelen maken zonder dat de mensen behouden worden, mist het doel volledig. Als ze behouden worden en daarna tot discipelen worden gemaakt, zal dat de wereld minstens zo daadwerkelijk veranderen als welke andere methode ook, en zelfs nog meer. Het is alleen de methode waaraan de kerk niet de voorkeur geeft.

De kerk gebruikt liever politiek en andere vormen van invloed dan de geestelijke wapens van onze strijd die ons gegeven zijn. Die zijn in staat gedachten gevangen te nemen om ze tot gehoorzaamheid aan Jezus Christus te brengen, zoals Paulus elders zei. Dus zegt hij:

Het is toch niet aan mij om hen die buiten zijn te oordelen?
Oordeelt u immers niet alleen hen die binnen zijn? Maar hen die buiten zijn, oordeelt God. En doe de kwaaddoener uit uw midden weg.

1 KORINTHE 5:12-13

33

De opdracht van de gemeente in onze tijd

Dit is een zeer toepasbaar begrip dat heel gemakkelijk op elk tijdperk kan worden overgebracht, ook op onze eigen tijd. Onze samenleving buiten de gemeente is in haar gedrag lang niet zo verdorven als de samenleving waaraan Paulus schreef. De samenleving van Korinthe was moreel veel verdorvenner dan de onze, al zijn we verontrust over wat we in onze eigen samenleving zien gebeuren. We waren eraan gewend geraakt dat onze samenleving in zekere mate verchristelijkt was, en het is verontrustend om te zien dat heidenen zich als heidenen beginnen te gedragen. We zijn er zo aan gewend dat heidenen zich als christenen gedragen, dat we niet weten wat we met hen aan moeten wanneer ze zich beginnen te gedragen naar wat ze zijn.

Ik zal je vertellen wat we met hen horen te doen: hen bekeren. Bereik hen. Raak niet verontrust en overstuur en zeg niet: 'O nee, de heidenen gedragen zich ineens als heidenen.' Besef dat heidenen heidenen zullen zijn, maar heidenen kunnen christenen worden. Zodra ze christenen worden, gaan ze deel uitmaken van het deeg dat ongezuurd moet worden. Dan volgt de taak om aan hun leven te werken, om aan hun morele gedrag te werken. Als ze christenen zijn, is er meer hoop dat dit zal slagen, omdat ze de Heilige Geest hebben, Jezus hebben en enigszins geneigd zijn te veranderen.

Het verschil lijkt misschien heel klein, maar het is een groot verschil in de visie op wat de taak van de kerk is. Het is niet onze taak om de wereld rechtstreeks ongezuurd te maken, maar indirect, door mensen uit de wereld te werven voor het Koninkrijk van God en vervolgens het zuurdeeg eruit te halen. De gemeente moet een ongezuurd deeg zijn. Maar eerst Christus, ons Pascha. Eerst is er het Pascha en daarna het ongezuurde brood. Een samenleving die een ongezuurd deeg is, wordt uitgebeeld door het Feest van de Ongezuurde Broden. Maar die samenleving is eerst tot Christus, het Pascha, gekomen en Christus, ons Pascha, is voor haar gestorven. Wanneer we de verzoening van Christus hebben ontvangen, kunnen we vervolgens spreken over het uitzuiveren van het zuurdeeg en het zijn van een ongezuurd deeg.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Korinthe 7:1
- 1 Korinthe 5:1
- 1 Korinthe 5:3-13
- Leviticus 18:8
- Spreuken 7:19-21
- 1 Korinthe 5:2
- Romeinen 3:8
- Romeinen 6:1
- 1 Korinthe 5:13
- Deuteronomium 17:7
- Deuteronomium 17:12
- Deuteronomium 13:5
- Deuteronomium 13:11
- 1 Korinthe 5:12
- Lukas 12:13
- Lukas 12:14
- Lukas 12:15
- Johannes 18:36

- Lukas 13:1
- Lukas 13:2-3
- 1 Korinthe 5:9-10
- 1 Korinthe 5:3
- 1 Korinthe 5:4
- 1 Korinthe 5:5
- 1 Timotheüs 1:19-20
- 1 Korinthe 5:7
- 1 Korinthe 5:4-5
- Mattheüs 18:15
- Mattheüs 18:15-17
- 1 Timotheüs 1:20
- Spreuken 23:13-14
- Spreuken 13:24
- 1 Korinthe 5:6
- Lukas 12:1
- Mattheüs 13:33
- 1 Korinthe 5:8
- 1 Korinthe 5:9
- 1 Korinthe 5:9-11
- 1 Korinthe 5:12-13

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.